

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:		Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Helyben:	Vidéken:	Dr. HEGEDŰS LORÁNT.		DEBRECZEN,	
Egy óra . . . I kor. Egy óra . I kor. 50 fill.		Kiadók és laptulajdonosok:		Piacz-utca 49. szám.	
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "		HOFFMANN és KRONOVITZ.			

A városok.

Debreczen, április 11.

Haladó idők érlelőjében kitermelt vetésen arató munkára készülnek. Tizenegy éven át kitarással utaztak a városok delegátusai az ország egyik részéből a másikba, vitték új és új érdekkörbe nagyra, fejlődésre törő terveiket, sérelmeiket és kívánságaikat, amelyeknek törvényhozási munkába vételét nyolc esztendőn keresztül a megbénított, zilált parlamenti helyzet hátráltatta. Most azonban, a belügyi költségvetési vita keretében, a törvényhozás figyelemmel honorálja és helyesléssel kísérté a városok fejlesztését sürgető felszólalásokat, ebből megállapítható, hogy az országos közhangulat visszhangra talált a parlamentben, a melyet tehát a városi reformtervek nem találnak előkészületlenül.

A belügyi vita során helyesen mutattak rá a 25 esztendő anomáliára, amely a vármegyét, városokat és községeket egy kalap alá vonja és a városok fejlődésének folyamata elé törvényes közigazgatási kerékkötőket állított. Elég kimerítően világitották meg az autonómia kézagait, a tisztviselők javadalmi állapotát, a városfejlesztés feltételeit és akadályait.

„Általános élénk helyeslés“ kísérté Tisza István gróf fejtegetéseit és konkluzióját, hogy legelső feladat a vidéki városok rendőrségeinek átalakítása. Ez a reformszükség benne él a vidéki városok közönségének érzésében, amit táplál a mindennapos tapasztalt.

Különösen a kisebb városok közbiztonsá-

ga és a rendőrigazgatása ma is hasonlatos a hajdani pandurvilág utolsó esztendőinek állapotához. A régebbi idők szereplői emlékezhetnek rá, hogy a csendőri intézmény 1—2 esztendő alatt átalakította a megyei közbiztonságot, a példás életű, fegyelmezett, fáradhatatlan, igazságos, de erélyes csendőr megalkuvást és félelmet nem ismerő, ellenszegülést nem tűrő határozott fellépése imponált az elvadult hegyi legények hősködésének is, csak ezután ne gyengítsék energiájának alapját képező önbizalmát. A szintén fegyelmezett és határozott államrendőrségtől ugyanezen eredményeket várhatjuk a városokban és azt az előnyt, hogy az ország valamennyi városának rendőrségei között a központi vezetés egységes összeműködést fog fentartani, a közrendészet érdekeit egyformán, egymást kiegészítve és kiegészítve fogják szolgálni.

Az államrendőrség felállítása vezeti be a közigazgatás gyökeres és teljes reformját, a mely hogy bekövetkezik és mikor következik be, e tekintetben arra utalunk, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök kormányra lépése már csak azért is általános örömet keltett országsszerre, mert mai államférfiaink között minden elfogulatlanul gondolkodó politikus szemében ő a leghivatottabb a közigazgatás rendezésének igen nagy és igen fontos munkájára, mint aki megszervezte a mintaszerű horvát közigazgatást és aki több évi politikai visszavonultságban alaposan, a hozzáértő éles látásával tanulmányozta a magyar közigazgatási viszonyokat. Nem ok nélkül tartotta magának a belügyi tárcát. Évek

során át kidolgozott és megérlelt kész programot vitt magával a belügyminiszteriumba gyakorlati ideákat, amelyek egyrészt a mintaszerű közigazgatásnak, másrészt a városok fejlődésének biztos alapját vetik meg.

Gondoljunk csak vissza a miniszterelnök két legutóbbi beszédére, amelyek határozott kijelentést foglalnak magukban arra nézve, — hogy a városok fejlődését a rendőrség államosításával hatalmas lépéssel fogja előbbrevinni.

A városi rendőrkapitányok országos értekezletének küldöttsége előtt úgy nyilatkozott Khuen Héderváry gróf, hogy az értekezlet által készített törvényjavaslatot, mely a rendőrség államosítását célozza, rövidesen a képviselőház elé terjeszti és remélhetőleg jövőre már az életbeléptetési rendeletet is kiadhatja.

S ki merné kétségbe vonni, hogy milyen nagy igazság foglaltatik a kétn appal ezelőtt a képviselőházban tartott miniszterelnöki beszéd eme passzusában:

A városi rendőrség rendezése egységesen kell hogy történjék. Ez pedig csak állami uton történhetik. Amíg helyes rendészet nincs, addig a városok közigazgatása hiányos lesz. *A tőke a külföldről gyakran a hiányos rendészet következtében nem jön az országba.*

Khuen-Héderváry Károly gróf határozott és egyenes gondolkodású államférfi. Nem utazik ígéretekben, hanem feltétlenül ura a szavának. Ezért megnyugodhatik és bizhat benne mindenki, aki szíven viseli és őszintén kívánja a vidéki városok mielőbbi fellendülését.

Nagyravágyás.

Irta: Henry Bordeaux.

Vidéken, hol a kasztszellem lassankint átkezd alakulni, félvérnek nevezik azokat a polgári házaspárokat, hol a nő a házasság előtt a nemesi osztályhoz tartozott és ezt semmi áron sem akarja felejteni.

A Beignetné asszony esete bonyolultabb ennél. Mint született Piron, első házasságával a De Chantillac, a másodikkal a Beignet Claude neje, valóságos chassé-croisé csinált a nemességből a polgári állásba. — Végtére a nemesség diadalmaskodott leleményességgel, melyet mindjárt el fogunk mondani.

Piron Mari, azaz Mariet egy olyan embernek a dedunokája volt, ki a nagy forradalom alatt nemzeti javak összevásárlása révén szedte meg magát.

E meggazdagodás után két nemzedék tekintélyvadászással töltötte hasznos idejét, úgy, hogy a fiatal leány kezét megkérhette egy végzett földesur, a nemes De Chantillac, ki ily módon ismét beleült a vagyona, melyből őseit állítólag egykor kirták.

Tartózkodás nélkül kizsákmányolta a felesége pompás hozományát. Viszonzásul

megengedte, hogy az meg az ő nemesi címét zsákmányolja ki.

Az asszony gyermekkorától a szereplés fontosságára nevelve, grótot csinált a férjéből, hogy grófnának cimeztethesse azután magát.

Chantillac gróf azonban, miután két marokkal szórta a felesége pénzét, még egészen fiatalon elköltözött az őseihez gyermektelenül és mindenekfölött egy árva garas nélkül.

A grófnő kénytelen volt odahagyni a kastélyt, melyet új szerepléséhez képes pompán berendezett és az előkelő világ, melybe beakart hatolni, miután elmaradtak az estélyek s mert nem taposhatta többé a parkját és nem ehetta a fájánait, visszaadta őt a Pironoknak, akikkel pedig a grófné asszony éppen nem törődött.

A Pironok tehát tönkrementek. Mindnyájan a rokonokhoz vágytak dörzsölözni s mindnyájan hiúságuknak lettek az áldozatai. Ha gazdagok lettek volna, a grófné türi őket, de mint szegényeket megvetette s haladéktalanul módokat keresett, hogy oda dobja őket a sorsnak, melyet oly méltán megérdemeltek.

Nem volt választása: okvetlenül újra férjhez kellett menni. Minden pénzbeli támogatástól megfosztva, nem remélhette,

hogy Cantillacnak, Cantillac grófnak utánzójára akad. Régi összeköttetései megható egyetértéssel hátat fordítottak neki. Elfogta hát Beignetet, a nagy földbirtokost, kinek amellettsé készpénze is volt szépecskén.

Csak az fájt neki, hogy most már örökre elveszti a szép grófné címet, melyet már annyi tudós kombináció, annyi számítás és vakmerőség reklamált neki, mikor még volt miből fizetni a családfák állításából élő szelgelgőket.

Ez volt a jövőben a fekete pont rá nézve. De Chantillacnéból egyszerű Bignetné lett! De hát mindenek előtt türehető létet kellett neki teremteni. — Azután majd elváltak!

Egy év múlva Bignentének fia született. Maximilián nevet adott neki, melyet a legtekintélyesebbnek talált az egész naptárban; de Maximilián mindamellettsé csak Beignet volt; az marad egész életén át, miután nem fog módjában állani, mint a leánynak, hogy javítson ezen a bosszantó kalandon.

Az anyja, aki imádkozva hajolt a kis boldogtalan bölcsője fölé s titokban már koronákat himzett a pelenkákra, amelyeket a gyermek bepiszkolt. Miért nem volt egy Chantillac grófi jelvényekkel, melyeknek ő olyan jól ismerte a legparányibb részleteit is s amelyeket minta nélkül tudott ki-

Steiner Sándor asztalos és kárpitos butor áruháza
Debreczen, Piacz-utca 70. (Royal szomszédságában.)

Megegyezés a politikában

A miniszterelnök sikerei.

A tegnapi és a mai tárgyalások eredményei a végleges befejezéshez juttatták a véderőreform és a katonai büntető perrendtartás kérdését. A magyar álláspont az előterjesztett kívánságok elfogadásával győzelmet aratott az osztrák kormány és az osztrák keresztényszocialista párt minden ellenkezése és fenyegetőzése dacára. A legfontosabb kérdésekben azokban ugyanis, amelyekben a két kormány között differenciák voltak, létrejött a megegyezés. A véderőreform alapelvei és a javaslatnak a magyar képviselőházban való benyújtásának időpontja volt a legnehezebb két kérdés.

A kettő közül is az utóbbi volt a súlyosabb természetű, mert az osztrák kormány tekintettel az Ausztriában elrendelt választásokra, nem akarta hogy a magyar parlamentben a véderő javaslatot már májusban benyujtsák, amikor a választási harcok folynak, az osztrák képviselőházban pedig csak a nyár végén, vagy ősszel lehessen a javaslatokat benyújtani.

A még tárgyalás alatt maradt kérdések nem olyan lényegesek, hogy azok a megegyezést megghiúsíthassák és semmi jelentősége sincs annak, hogy a kisebb fontosságú kérdések a husvéti ünnepek után intéződnek el.

Az osztrák kormány álláspontja.

A tegnapi és mai tárgyalások során erősen meglátszott, hogy legkevésbé siettetni a döntést az osztrák kormány, sőt a dolognak mindenképpen olyan színe van, mintha báró Bienerth szándékosan huzná a tárgyalásokat, nem lényegi okokból, hanem azért, hogy megakadályozza a javaslatoknak májusban való előterjesztését. Az osztrák pártok erősen támogatják a kormányt ebben a szándékában. A Neue Freie Presse ma reggeli száma inti gróf Khuen-Héderváryt, hogy a nyelvkérdésben „ne menjen túlságosan messzire”, mert több kárt okoz, mint a mennyi hasznot akar elérni. A keresztényszocialista Reichspost pedig egyenesen megfenyegeti Bienerthet, hogy ne engedjen a magyar sovínizmusnak, mert akkor a német pártok ellene fordulnak.

himezni? E rögeszme által üldözött, nagy elhatározásra jutott.

Legelőbb is látogató jegyeket rendelt meg, melyeken két férjének a neve egymásután következett. Kiosztott egy párt belőlük a városban, hol szokatlan sikert aratott velük.

A kaszinóban, hol a kis város férfiközönsége együtt szokott lenni, sűrű, homályos célzásokat hallott a jó egyetértésről, mely közte és az elődje közt uralkodik. — Mint vidéki szokások alapos ismerője, gyanakodni kezdett a nevére s feltette magában, hogy figyelemmel kíséri minden mozdulatát.

Egy nap, amint az asszony hiven tömte tele a névjegy-tárcáját, elkapta a kompromittáló névjegyet.

— Mi ez? Miért hoz engem össze Chantillackal?

— Éppen nem magáról van szó.

— A nő a férje nevét viseli.

— Én éppen kétszer mentem férjhez.

— Egymás után, asszonyom, egymás után. Maga nem Chantillacné többet, hanem Beignetné. Ez becsületes név. Igyekeztek beérni vele.

— Oh, Claude, én nem vagyok hozzá szokva, mint maga kora gyermekésem óta!

— Magát Pironnak hívják!

**Megnyilt. Megnyilt.
Bradovka Gyula**

A differenciák.

A két kormány álláspontja között csupán a perrendtartásban voltak különbségek s a mai tárgyalások ezeknek kiküszöbölésére irányultak.

A magyar kormány ugyanis azt kívánja, hogy a magyar államnyelv érvényesüljön minden esetben, mikor a vádlott érti a magyar nyelvet. A német szolgálati nyelv, mint tárgyalási nyelv alkalmazható akkor, ha a vádlott nem érti a magyart, de németül beszél. Mikor a vádlott sem németül, sem magyarul nem tud, akkor tolmács alkalmazandó. A tárgyalás nyelve azonban ilyen alkalommal is mindig a magyar legyen. Magyarul kell vezetni a jegyzőkönyvet, szóval a bíróság nyelve ekkor is a magyar legyen. Ugyanezt a nyelvet kívánja alkalmazni a magyar kormány azoknál a csapattesteknél is, melyek, ha nem is magyar területen vannak, de Magyarországból egészítettnek ki. Bécsben magában öt ilyen gyalogezred van. Galiciában pedig öt huszárezred.

Ezzel szemben az osztrák kormány álláspontja az, hogy ha a vádlott tud magyarul, a törvénykezés nyelve magyar. Ha a vádlott se magyarul, se németül nem tud, tolmács alkalmazandó, de ilyenkor a bíraskodás és a jegyzőkönyv nyelve a német legyen. Ugyancsak német legyen a törvénykezési nyelv a Magyarországból kiegészített, de nem Magyarországból állomásozó csapattesteknél is.

A megegyezés.

A mai tárgyalások eredményéről a félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből:

Székely Ferenc igazságügyminiszter ma reggel fél tíz órakor felkereste Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt és vele háromnegyed óra hosszat tanácskozott. A tanácskozás arra az eredményre vezetett, hogy elesett az osztrák miniszterekkel való újabb tárgyalásnak szüksége a miniszterelnök audienciája előtt. Khuen-Héderváry gróf délelőtt még néhány látogatást tett és egy órakor Schönbrunnban magánkihallgatás jelent meg a király előtt. A magyar miniszterek ma délután öt órakor visszautaztak Budapestre.

Székely Ferencnek a miniszterelnökkel való tárgyalásán kívül nagyfontosságú tanácskozás volt ma délelőtt a hadügyminiszteriumban. Hoffmann Hugó hadügyminiszteri osztályfőnök, Georgi osztrák honvédelmi miniszter és Hazai Samu magyar honvédelmi miniszter, továbbá lovag Fall osz-

— Ez csak ideiglenes név volt. Előre tudtam, hogy meg fogom változtatni. Nem vagyok hozzá láncolva.

— Láncolja magát az enyémhez, melyet elfogadott.

— Elfogadtam, de nem tudok vele megbarátkozni. Kérem, barátom, tegyen hozzá valamit. Magának sok nagy birtoka van jó hangzású, szép nevekkkel. Ott van a donemartini kaszálója, a Faloise tanyája, a saint-jossei villája, hol a nyarat tölteni szoktuk. Valóságos zavarba hozhatja a választás. Ne habozzon Clude, hogy ha szeret, akkor ne habozzon.

Beignet ebben a dologban hajthatatlan volt. Minél inkább vágyott a nemesi rangra, annál inkább tette, hogy ragaszkodik a névhez, melynek bensejében siratta a hétköznapi voltát. Ezért fejtette ki ékesszólását s hivatkozott az őseire, kik ezzel a névvel is fényes anyagi helyzetet tudtak maguknak teremteni. Beignetné minden argumentum helyett elégnék tartotta rámutatni ujjával az örökösre, ki teljes közömbösséggel szivta a cuclit a bölcsőjében.

— És Maximilián? Nem gondolsz Maximiliánra?

— Maximilián azt a nevet fogja viselni, a mit az apja.

— Te nem szereted a gyermekedet. —

tályfőnök, tábornok-hadbíró, a ki a hadügyminiszterium igazságügyi osztályának vezetője, iltek össze tanácskozásra, hogy megszövegezzék végső alakjában a perrendtartás még technikailag vitás szövegét. Ezen a tanácskozáson elintézték a kérdés technikai részét. A differenciák lényege a következő:

A három vitás kérdés közül, mely miatt a magyar miniszterek Bécsbe jöttek, kettő elintéztést nyert. Az első kérdés volt a véderőtörvény harmadik szakasza, az ugynevezett deklarációs szakasz, mely a véderő rendeltetését határozza meg. Itt sikerült a Bosznia-Hercegovina hovatarozandósága miatt felmerült közjogi nehézségeket elintézni. A másik kérdésben a katonai perrendtartásnak nyolcvanadik szakaszában még nem jött létre a teljes megegyezés.

A vendéglős-ipartársulat a záróra ellen.

Beadvány a főkapitányhoz.

A debreceni vendéglős ipartársulat állást foglalt a tervbe vett záróra szabályrendeleti elrendelése ellen s e célból a következő indokolással ellátott beadványt terjesztette Rostás István főkapitány elé.

Debrecen város heyzete különleges. — Viszonyai és beállítottága semminemű összehasonlítást nem tűrő jelleggel bírnak. — Debrecen város egy vasutközlekedési országuton fekszik. A vonatok az egész éjelt át szakadatlanul érkeznek bele és indulnak ki belőle. Egyes csatlakozások csak több órai várakozással és pedig az éjjeli órákban való várakozással érhetők el és ez a közönség, az idegen forgalomnak ez a része nem gondoskodhatik magának erre a rövid időre hajlékról. Ezenkívül és ettől eltekintve igen gyakori az az eset, hogy az összes szállodák még az esteli órákban megtelnek és az éjjel érkező gyakran tekintélyes számú közönség az éjszakát valamiképpen fent tölteni kénytelen. Így megtörtént, hogy épen a napokban Eröss Lajos püspök ur temetésére érkezett közönség annyira tulzsufolta a szállodákat, hogy annak egy nagy része kiszorult a szállodákból és a záróra rendelet miatt éjjel után 3 (három) órakor egyszerűen az utcára üzetett és csapatosan járta be zugolódva a város utcáit.

Ezen a közönségen kívül Debrecen vá-

Nincs semmi becsvágyad az ő részére. Ha szeretnéd, megnemesítenéd. Később fényesen nősülhetne.

— Csak nősüljön, mint én, a szive szerint!

— Te feleled, hogy te Chantillac grófnét vetted nőül.

— Én Beignetné, született Píront vettem el.

Ez édes keserű jelenetre Beignetné asszony sértődötten sajnálta, hogy Maximilián kis Beignet lett a helyett, hogy Chantillac-tól származott volna. Kénytelen volt megsemmisíteni a névjegyeit, amelyek még megmaradtak és dugdosni a koronás fehérneműit, melyet a fia használt s melyet ugy alkalmazott, hogy olyan helyre esett a korona, ahol veszélyes lett volna azt keresni. Ez nyugtalanító késedelme volt társadalmi felszállásának a terveiben.

Beignetnek időelőtti váratlan halála azonban nagy lökést adott neki. Nem, mint ha ne msirt volna ilyen kedves veszteség fölött. De egyike volt amaz ellenálló természeteknek, melyek csakhamar uralkodnak a levertségek felett és nem vesztik el semmi alkalommal az irányt, melyet maguk elé szabtak.

Miután a férje, miután a két férje meg-

az elsőrendű Hattyu gőzmosóda, kelme és ruhafestő vegyi tisztító gyáranak üzlete **Piacz-
toza 85. sz. alatt** (Royallal szembe) hol **keleugya neműek** kiváló gonddal és rendkívül gyorsan tisztítatnak. **Gallérok, kézeliők** hófehérre, különös keményre és feltűnő gyorsan lesznek előállítva, továbbá **ruhafestés** valamint **szőrme festés, tisztítás** stb. a legszobben, legtisztábban és gyorsan készíttetnek. — Előzékeny kiszolgálás. — Olcsó árak.

ros városias fejlődése már magával hozta azt, hogy számos éjjeli iparüzem (sütődék, malmok, nyomda és lapvállalatok stb.) működik, melynek alkalmazottai és tisztviselői folyton növekvő száma mint létszükségletet tekintik az ételmezési üzleteket, melyekre a legnagyobb szükségük van éppen éjjel után 2 óra és hajnali 5 óra között van.

Végül nagyon ellene mond mindenféle záróra korlátozásnak Debrecen urai közönségének berendezettsége is.

Kétségtelen az, hogy Debrecen város erős fizikuma, felesleges idővel bőven rendelkező, testileg és lelkileg jómódu urai közönségének a szórakozás iránti igénye sokkalta nagyobb, mint bármely más oly vidéki város közönségéé, amely egy záróra rendeletet esetleg könnyen elbír.

Csak nem hiszi a rendőrhatalóság, hogy efféle bölcs rendelkezéssel Debrecen uraiból korán fekvő polgár-elemet lehet csinálni. Hanem igenis, amikor majd a szórakozó kedvűek éppen közepén tartó uriembereket 3 órakor az üzlettulajdonosok a helyiség elhagyására fogják nógatni, akkor a visszaéléseknek a szabályrendeletnek százféle kijátszói formáját fogják kitalálni és ha a rendőrség nagyon szigorúan fogja a záróra rendeletet végrehajtani, könnyen sikerülhet ezt az elemet a kültelki éjjeli fészkekbe szorítani, ahol a jókedv leginkább válhatik duhajkodássá és ahol való tartózkodás ugyancsak visszahat közönségünk erkölcsére.

Ellenben a záróra hiányában ez a közönség szivesebben fog tartózkodni a szolid és rendes üzletekben, amint ahogy ma azt tényleg teszi.

Az üzletek két osztályba sorozása is kivihetetlen Debrecenben, mert a legnagyobbmértvű igazságtalanságot rejtene magában és monopolisztikus helyzetet teremtené éppen minden valószínűség szerint két-három nagyobb üzlettulajdonos részére, ellenben a vendéglős és kávé ipart üzök zömét, egy jó adófizető egész tömeget ugyszólván kenyerétől fosztana meg. Amennyiben érdeke Debrecen város idegenforgalma és éjjeli közönsége jobbmodu részének az, hogy az elsőrendű, tehát drágább üzletek egész éjen át nyitva tartassanak, ép olyan, sőt nagyobb érdeke a kisüzletek szerényebb vagyoni viszonyu közönségének az, hogy hogy helyét az is megtalálja, amikor arra szüksége van.

Fel kell említenünk még a magyar cigány-zenészek és azok családtagja érdekeit, akiket különösen a zenének korai óráig való engedélyezése érint. Ugy a nagyobb, mint a kisebb üzletek zenei szórakozó élete szinte kivétel nélkül éjjeli 12 órakor kezdő-

halt, feltette magában, hogy a nevüket most már csakugyan egy családi névvé egyesíti. A Chantillac-család kihalt, senki sem fog tiltakozni.

Amint a gyászév letelt, magához hódította az arisztokráciát, mely hajlandó volt beleegyezni, hogy nem tart haragot vele a mésalliancért. Egy gondosan megválasztott udvarnagyi hathatós segítségére volt.

Maximilián e közben növekedett. Egyen getni kellett előtte az élet utait. Beignet de Chantillac asszony egy szép napon B. de Chantillac lett, majd egész természetesen pár év multával B. de Chantillac grófné.

Mikor az ily módon minden salaktól megtisztult fiatal gróf nőül akarta venni Pont-Neuft kisasszonyt, kit az anyja számára kiszemelt, az anyakönyvvezető ellenvetéseket tett a neve ellen, mely épen nem felelt meg az anyakönyvi bejegyzéseknek.

Udvariasságból mindamellett fenntartották a címet és beérték azzal, hogy a Beignet után odacsapták: nevezett De Chantillac, hogy felvirágoztassa később a családfát.

És az új férj, amint e nehéz lépést megtette, végre dőlyföt mert mutatni, érdemes anyja pedig vidám, derült arcot.

dik. Ezekre nézve az kell, hogy a zenélés éjjeli 3 óráig engedtessek meg.

Nem hagyható szó nélkül az a hatás se, amelyet akármilyen záróra Debrecen város rideg fiskális érdekeire gyakorolna. A világi-tási fogyasztás megcsökkenésére gondolunk itt és egyáltalán az egész fogyasztás mennyiségbeli alászállására. A bortermelőkre a záróra szintén hátrányos hatást gyakorolna. Debrecenben ugyanis — a mi nagyon örvendetes — a helyi termésű bor épp az éjjeli órákban örvend nagy fogyasztásnak. Ha már most a vendéglő és kávéházi üzleteket vagy ezeknek egy jelentékeny részét zárni kényszerítjük, úgy azok közönsége természetesen fog a kültelki erkölcselen üzletekbe vonulni, ahol italt ugyan kap, amennyi kell, de az aligha helyi termésű lesz.

A legnagyobb recensust a főkapitány ama határozott kijelentése keltette, hogy a vendéglők és kávéházak ügyét a nyilvános házak ügyével kapcsolatban fogja rendezni. Ebben az egész iparág flagrans megsértését látják.

Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye tavaszi közgyűlése.

(Baltazár esperes Eröss püspök elhunytáról. — A tanítói fizetések. — Segély a Kálvineumnak. — Az egyházmegye zászlóbontása Baltazár püspökjelöltsége mellett.)

Ma délelőtt tartotta meg tavaszi rendes közgyűlést az alsószabolcs-hajduvidéki református egyházmegye, Baltazár Dezső dr. esperes és Padrah Sándor kir. közjegyző, legidősebb tanácsbíró elnöklété mellett Debreczenben, a vármegyei székház nagytermében; — Rásó Gyula kir. tanácsos, főgondnok betegsége miatt nem láthatta el a világi elnöki tisztet.

A teljs számmal egybegyűlt tagok feszült figyelme között tartotta meg Baltazár Dezső esperes elnöki megnyitóját, mely néhai Eröss Lajos dr. püspök emlékének volt szentelve teljesen. A nagy püspök nagy egyéniségéhez igazán méltó elnöki megnyitó, — egy felségesen megható halotti beszéd — míg egyfelől az igaz kegyelet szavaival áldozott a földogult emlékének, aki épen ebben az egyházmegyében kezdte meg tüneményes pályáját, — másfelől a fájdalom sötét egére kiváltotta a lelkekből a vigasztalás szivárványát, abban az erős és biztos tudatban, hogy a nagy halott nyomdokában nem léphet más, — és a nagy fájdalmat ez enyhítheti csupán — mint Baltazár Dezső dr. esperes, kinek mostani megnyitója ennél fogva esperesi hatyudala volt.

És hogy e tudat milyen erősen él a szivekben és lelkekben, azt legmeggyőzőbben mutatja, hogy minden külső behatás nélkül még a gyűlés folyamán a jelenlevők közül mintegy ötvenen aldirsi iven jelölték a püspöki állásra azt a Baltazár Dezső esperest, aki ott él immáron a magyarországi egyetemeres református egyház nagy többségének szívében és lelkében, kinek neve ma már nem pusztán név, hanem testet öltött fogalom.

A nagy számban felgyűlemlett folyó ügyeket s a Kálvineum segélyezésének kérdését vitatják meg a közgyűlésen, amelyről szóló részletes tudósításunk itt következik:

Baltazár elnök megnyitója.

Délelőtt kilenc órakor vette kezdetét az egyházmegye közgyűlése, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg; az összes egyházközségek képviseltették magukat. Az elnökségen kívül megjelentek: Szabó Lajos, Jakucs Sándor, Benkő Lajos, Illyés En-

dre, Kiss Ferenc, Veress Géza, Tóth Lajos egyházi, Wessprémy Zoltán, Benedek János dr., Kovács Gyula, Nagy Gábor dr. világi tanácsbírák, Bélteky Lajos, Mészáros Lajos egyházi, Papp Sándor, Kálmán Lajos, világi tanácsbírák, Szűcs Gábor, Demjén Ferenc, Baróthy István, Nagy Dániel, Ajtay Jenő, Baróthy Béla, Karácsony Imre, Bertalan Gábor, Sörös János, Bartha László, Kovács Lajos, Sebők István, Nagy Sándor lelkészek, Szabó Antal pénztárnok, eBlovary Lajos ügyész, — Köblös Sámuel, Barkóczy Endre, Nagy Elek, Márk Endre tanárképviselek, Simon Károly, Baán Géza, Lévey Imre, Bor János, Dobrossy István tanítóképviselők, G. Tóth János, — Csuka Lajos dr. főgondnokok, U. Szabó Lajos dr. a hajduböszörményi, Móricz Imre a hajdunánási. Boldizsár Zsigmond a nádudvari, Körner Béla a hajduszoboszlói egyház részéről Ezenkívül a különböző egyházak küldöttsegei nagy számmal.

Baltazár Dezső dr. esperes elnök buzgó imát mondott, majd a következő beszéddel nyitotta meg a tanácskozást:

Nagy tiszteletű és nagyságos

Egyházmegyei Közgyűlés!

Nemcsak a szegélye gyász, hanem a tartalma is gyász annak, amit mondani akarok. Az egész magyar református Sion annak a megdöbbenésnek a hatása alatt áll még ma is, amelylyel a derült égből lecsapott villám megrázta az élet nagy tragédiáihoz még olyan fegyelmezetten beiskolázott lelkeket is.

Az Eröss Lajos püspök halála igazán a derült ég villámaként sujtott le reánk. Az ég derült volt; az eltávozott vihar nyugodtá, a béke nagy harmoniája csendessé, az építő munka láza izzóvá, s mindnyájunk sok nagy reménye fényessé, s a fő pásztor gondos lelkéből áradó szeretet derültté tette. A halál villám volt, mert gyorsan jött, sebesen végezte végzetes munkáját, perzselt, égetett és megsemmisített vigasztalanul. Az egyik kormányos kidőlt. Egy ember áll újra az élet nagy óceániáró hajója ormán, melyben az élet nagy református ember teszi utját a lelki-testi boldogulás jöremény-foka felé. Hogy megérzett a harmadfél évi vezetésen, hogy két hatalmas kormányos egyetértő, szilárd, biztos keze nyugszik a kormányrudakon. Gyors menet, nyilsebes irány, semmi örvény, semmi zátony semmi zökkenés. És most a nyílt tenger közepén, a remény és teljesülés egyenlítője vonalán kell aláereszteni az elmulás titokzatos mély vizeibe a nagy hajó egyik kormányosát.

Az Eröss Lajos halálával veszteség érte az egész magyar nemzetet, mert az ugynevezett magyar vallás kimagasló alakjának kidőlésében ott van a kára a magyar nemzeti szempontok összeségének is; veszteség érte az egész magyar református egyház egyetemét, mert a tíz főoszlop egyike omlott a porba, — veszteség, súlyos, és alig pótolható a tiszántúli egyházkerületet, melynek sorsa az építő, intenzív munka markans jegye alul, újra a bizonytalanság ködfoltja alá kerül.

Az egyházi közélet nagy gyászának érzelmi momentuma a koporsó közvetlen közelében még is csak minket, alsó szabolcs-hajduvidéki egyházmegyét talál. A fényes karrier dicsőségében mi sütkérezünk legboldogabban; a gyász hatása alatt mi buslakodunk legszomorubbán. Mi tőlünk indult a fényes utra, itt emelték magasra a hirnév szárnyait; ide tért meg a sötét uton, haló-porának nyugvó helyét, a mi földünk mélyén jelölte és találta meg.

Nyugodjanak békével muló porai a mi földünk kebelén, melyet testének örök nyugásával történelmi nevezetességüvé avatott; lelkével élni fog közöttünk. Emléke, példája, kálvini hitének szilárdsága, egyéniségének nemes egyszerűsége, közéleti irányának szabadelvűsége, kötelesség tudása, kitartása az élet, bátorsága a halál kiüdelmeiben: a mi gazdagításunkra itt maradt. Szomorú szívvel, hálával és kegyelettel örökítsük meg emlékezetét és érdemeit jegyzőkönyvünkben is.

Husvétii tojások, csokoládé desszertek, krémek és egyéb cukorkák kaphatók „Első Debreczeni Gőzocukorka Gyar” városi raktárában Fötér, Tiszapalota.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Dr. Eröss Lajos nagyobb volt semmint emlékezetén kívül egyebet is bevonhatnék megnyitó beszédem keretébe: miért is szomorú szavaimat végzem s a gyűlést megnyitom.

A gyönyörű beszédet, mely a közgyűlés tagjaira mély hatást gyakorolt, Szabó Lajos indítványára jegyzőkönyvbe iktatták. Baltazár elnök indítványára kimondta a közgyűlés, hogy Eröss Lajos emlékét és érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg, az Eröss Lajos alapítványra 50 koronát ad s a püspök özvegyéhez részvétiratot intéz.

A tanítói fizetések.

Ezután áttértek a napirendre. A jelenlevők számbavétele s a távollevők igazolása után Bede Kálmán és Vörös József tanítók letették az esküt.

Szomoruan vette tudomásul a közgyűlés, hogy a kultuszminiszter a tanítói fizetések kiegészítésénél gyakran jön önmagával ellenkezésbe, nem adván meg azt az összeget, melyet törvény és miniszteri rendelet biztosítanak, mint ezt a püspökladányi és hajduszoboszlói esetek mutatják. Lévey Imre indítványára kimondta az egyházmegye, hogy csatlakozik a debreczeni egyházmegyének a népiskolai autonómia megvédése érdekében hozott határozathoz.

Az egyházmegyei tanító-egyesület a fél-napos tanítási rendszernek november-február hónapokra való kiterjesztést kérelmezte. — Hosszabb vita után kimondták, hogy az egyházban való fél-napos tanítás a körülmények szerint megengedhető.

A nagy multu, romjaiból 1860-ban újra éledt egri egyháznak építkezésre 100 korona utaltatott ki.

A Kálvineum.

Kölcsönügylek, adókulcsok, telekvételek, és eladások letárgyalása után eljutott a közgyűlés a református egyház új gazdasági intézményének, a Kálvineum ügyének tárgyalásához.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy az egyházmegye egyszersmindenkori segély gyanánt e gazdaságos nemes cél megvalósítására 1000 koronát ad; az egyházmegyei gyámintézetnek, a jogosultak végleges kielégítése után fennmaradó vagyonából pedig 50 százalékot átad a Kálvineumnak, — hogy abból az egyházmegye papjai és kántorai hátramaradó árvái segélyezésére alapot létesítsen. Végül a számszék utasította, — hogy a Kálvineum javára adandó állandó segély összegére nézve az őszi gyűléshez javaslatot tegyen.

Tandijsegélyt kaptak: Dobó Anna, Magi Ilonka, Németh Jolán 50—50; Váradi Aranka és Ilonka 25—25 koronát.

Kisebb jelentőségű ügyek vita nélküli elintézése után a közgyűlés Baltazár elnök lelkes, szívből jövő, a jövőre behangzó éljenzése közben véget ért.

A közgyűlés után a tagok a Dreher-vendéglő külön termében társasabédén vettek részt, amelyen lelkes tósztok keretében ünnepelték az elnököt. — Délután bírósági ülés volt.

SPORT.

Szenzációs football-mérkőzés. Nagy áldozatok árán sikerült a Debreceni Tornaegyesületnek a főváros legelőkelőbb és legregibb football-csapatát, a Magyar Athletikai Klubot meghívnia. Széles körben nagy érdeklődésm utatkozik a mérkőzés iránt és a Tornaegyesületnek sikerült városunk kiváló embereit védnökül megnyerni. Eddig Domahidy Elemér főispán, Kovács József polgármester, Lestyán Adorján udvari tanácsos, Magoss György főügyész, Kacsora Károly biharmegyei földbirtokos, Uhlarik Béla üzletvezető, Kernhoffer József kir. tanácsos, Killer Ede, Irinyi István dr., Vecsey Zoltán, Ormódy Lajos vezértitkár, Fisch Lajos igazgató, Hajnal Dezső dr. urak fogadták

Telefon 727.

Puch, Helical, Premier, Meteor

el a védnökséget és megígérték, hogy a mérkőzésen meg is fognak jelenni. A tribünjegyek és ülőhelyek nagyrésze már elővételben elkelt és figyelmébe ajánljuk mindenkinek, aki ezen a ritka alkalmatosságon meg akar jelenni, hogy jegyének megváltásáról idejében gondoskodjék.

Helyárak: Páholy 10 korona, tribünjegy 1.50 korona, ülőhely 1 korona, állóhely 40 fillér. Jegyek előre válthatók Györffy Testvérek, Tolnai Dániel urak üzleteiben, Schwarcz nővérek és Kain-féle tőzsdében 10 százalék engedménnyel. Mindennemű megkeresések Molnár János szakosztályi elnökhöz (Fillérbank) intézendők.

Felhő Rózsina!

*

Pisze orr, szőke fürtök, kifejezésteljes szemek, amelyekből lobogó temperamentum ragyog felénk, a legpolgáriasabb, szerény és amellett fesztelen társalgási modor, izléses, egyáltalán nem feltűnő öltözködés: ime, ez jellemzi külsőleg ma is színpadon kívül a debreceni színházi közönség által annakidején és azóta is, amikor csak idejön, annyira körülhálványozott primadonnát.

Nem nagyzol, nem akarja a bankot adni, amint ez már általában szokásos a színpad csillagainál, sőt elbájoló egyszerűséggel azt felelte ma délután az öt interjúra felhívó munkatársunknak:

— Tudja, én már annyi mindent összefüggtettem az újságíróknak, hogy igazán nem tudok újat mondani.

— Hát mondjon most az egyszer véletlenül igazi érdekes dolgokat. Beszéljen a jövőre vonatkozó terveiről.

— Pestre megyek lakni az idei szezon végén. Nem szerződök sehová, csak vendégszerepelni fogok. Nagy Endre erősen hív a kabaréjába és már csak azért levelezünk, mert Nagy Endre egy egész színpadi évre akar leszerződtetni, én pedig csak három hónapra kívánom magam lekötöni nála. — A Vigszínházban is játszani fogok egy énekes darabban, nagyon kedves szerep creálására kért meg a Vigszínház direktora. Aztán vendégszerepelni fogok a vidék nagy városokban, Aradon, Szegeden, Debrecenben, esetleg másutt is, ahol engem szeretnek, meg a hová én is nagyon szívesen megyek. Mint vendéggel sokkal jobban bánnak mindenütt a direktorok, mintha állandóan egy helyen vagyok, a publikum is jobban megbecsül, mert újságszámba megy egy-egy föllépésem. Sőt, higye el, a jövedelemem is nagyobb lesz és főképp a magam ura leszek.

Aztán arról beszélt Felhő Rózsi, hogy milyen jól érzi magát Szegeden.

— Hat éve játszom ebben a gyönyörű nagy városban. Hat év nagy idő, de mondhatom, hogy sohasem volt ott semmi bajom. Imádom Szeged közönségét, éppugy, mint a debrecenieket, aminthogy itt is, ott is szeretnek engem is. Ennek okát főképp abban látom, hogy nem majmolkok senkit a színpadon és ha valami új szerepet kreálok, akkor nem rohanok fel előtte elkopirozni az ottani primadonna ruháit, mozdulatait, hanem mindent a saját izlésem, belátásom és felfogásom szerint csinállok.

Ma este mindnyájan meggyőződhattünk róla, hogy Felhő Rózsi csakugyan nem kopizál senkit, a Cigányszerelem minden jelenetében csupa újság, eredetiség minden moz-

dulata, minden szava, toalettjei és az egész egyénisége.

— Jövök még gyakran Debrecenbe, most is olyan messziről bumliztam idáig, de a legnagyobb örömmel tettem, csak a közönség iránt érzett nagy szimpátiám hozott ide. A jövő szezonban remélhetőleg gyakran fogok szerepelni Debrecenben. Hiába, sok kedves emlék köt ide, amelyek visszahúzzák a szívemet. Azért állandóan még sem szerződnek le ezidőszerint.

(—ély.)

Okmányhamisító diákok.

Iskolabotrány Szombathelyen.

A szabadkai iskolai botránynak párja akadt Szombathelyen, csak hogy ez indító okainál fogva jóval csunyább s kevésbé menthetőbb a szabadkai esetenél, amennyiben valószínűleg a büntető bíróság beavatkozását is szükségessé fogja tenni.

A csapás a szombathelyi kereskedelmi iskolát érte ezuttal, melynek jó hírnevén hatalmas csorbát ejtett a botránnyal. Kiderült, hogy az intézet növendékei között valóságos okmányhamisító szövetkezet létesült, melynek garázdálkodásairól csak most birta lerántani a leplet Seemann Gábor, az iskola igazgatója.

A mostani iskolaévben feltűnő számban maradtak távol a tanulók az előadásoktól, de csak a felsőbb osztályokban, ahol néha a tanulók negyedrésze beteget jelentett. A tanári kar szigorúan ellenőrizte ugyan az elmaradásokat, de semmit sem tehetett, mert a diákok mindig szabályszerűen kiállított orvosi bizonyítvánnyal igazolták mulasztásukat. Seemann igazgató előtt azonban nagyon gyanús volt a dolog. Nyomozni kezdett s nyomozásának meglepően szomorú eredménye lett.

Az igazgató felkereste azokat az orvosokat, akiknek bizonyítványaival a diákok a mulasztásukat mentgették. Kiderült ekkor, hogy ezek az orvosok egyáltalán nem állítottak ki diákok részére bizonyítványokat s így nyilvánvaló lett, hogy azok hamisítványok. A szigorú vizsgálat további során kiderült aztán, hogy a bizonyítványokat néhány diák hamisította s csekély ellenszolgáltatás mellett akármelyik cimborá szerezhetett tőlük igazoló okmányt.

A tanári kar legutóbb konferenciát tartott a szomorú ügyben, mely alkalommal tizenegy tanuló állott vádlottként a sodas előtt. Ezek közül két diákot, mint főcinkost, nyomban kicsaptak az iskolából, kettőt az intézet elhagyására szólítottak föl, a többi pedig kisebb-nagyobb fegyelmi büntetésekkel sújtották.

A sajnálatos esetről az intézet igazgatósága jelentést tett a kultuszminiszteriumnak rögtön.

Színház és művészet.

Szerda: Muzsikusz, operett, Felhő Rózsi felléptével (A bérlet.)
Csütörtök: Lotti ezredesei, énekes bohózat, Felhő Rózsi felléptével (B bérlet.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap: Délután Vasgyáros, színmű. Este Erdészleány, operett. (Béreltszünet.)
Hétfő: Délután Kard becsülete, színmű.

Telefon 727.

Molnár Testvérek

Világhírű kerékpárok egyedüli raktára, Gramafon, Eufon, Pathefon beszélő gépek dus választékban. Legújabb rendszerű varrógépek. Mindezek alkatrészei és javítása műszerészek Debreczen, Egyházter 3. sz. a. Nagytemplomnál. — Állandó lemez ujdonságok. Villa-nycsengő berendezés, javítás, jókarban tartás

Este Hercegisasszony, operett. Bemutató előadás. (Bérletszünet.)

CIGÁNYSZERELEM FELHŐ RÓZSIVAL.

A debreceni színház ma esti előadását különös érdeklődéssel, izgatott kíváncsisággal vártuk. Tudja ég, hogy hanyadszor adták a Cigányszerelm operettet, mégis elment az előadásra az is, aki már ötször-tízszer megnézte. Igazi primadonna-kultusz ez, mert előrelátható volt, hogy a Felhő Rózszi vendégszerelésében gyönyörködni igazi nyencség számba megy.

S amikor Felhő Rózsiról van szó, akkor nem elítélni való ez a személyi kultusz a színpaddal szemben, mert a debreceni közönség előtt is, melynek éveken át ünnepezt szubrett-énekese nője volt a mai est vendége, tudott dolog, hogy nem az udvarlók léha serege által felkapott színésznő, hanem igazán vérbeli művésznő az, aki frenetikus tetszést képes belőlünk kiváltani tehetségével.

Azt a kecsességet, közvetlenséget, ének, játék és táncművészetet, amit Felhő Rózszi kifejtett, csak megnézve lehet élvezni, de olvasva elképzelni nem tudhatja senki. A belépésekor felzúgó taps, amely mindössze csak a népszerűséget jelenti, folyton-folyvást csak fokozódott az egyes jelenetek után és megérzett az igazi tapsorkánon, hogy őszintén szívből jönnek és most már a művészi játék által elért nagy hatást okozottan.

Az első felvonás Ilona belépője (tánc és így csinálunk, úgy csinálunk), a második felvonás csók-keringője Désivel és legfőképp ugyancsak Dési Alfréddal a harmadik felvonás mulató jelenete egy-egy finoman kidolgozott és pompás, eredeti ötletességre valló rögtönzésekkel fűszerezett remekmű volt, a melyekben mindenkor megőrizte Felhő Rózszi a maga urinő mivoltát. Csak az volt a kár, hogy annyiszor ismételni még sem lehetett, mint ahányszor szerettük volna.

S bár ennél a darabnál fölösleges ismétlésnek látszik, azért lehetetlen ezúttal a legnagyobb elragadtatás hangján meg nem emlékezni Z. Singhoffer Vilma csodálatot keltő énekművészetéről, melyet az ő drámai játékával és egyáltalán megjelenésének frappáns és imponáló külsőségeivel együtt sohasem lehet eléggé magasztalni.

Jakabffy Ilona végre betanulta a volt másodszebret által kreált szerepet, amit igen okosan cselekedett, mert így alkalma nyílt megerősíteni az első fellépésekor elért szimpátiát. Temperamentumos és nagyon kedves színésznő.

Horváth Kálmán remek Józseija, Dési Alfréd Bazilovszky hercege szinte új patinát nyertek az által, hogy Felhő Rózszi volt a partnerük.

(—ély.)

Hercegisasszony. A színház legközelebbi nagy premierje A hercegisasszony, Lehár szenzációs sikerű operettje lesz. A cselekmény ideje a XIX. század első fele. Az előjáték zsinhelye Fotini, a hercegisasszony szalonja. Az első felvonás Görögország festői hegyvidékén, rablók tanyáján, a második felvonás pedig egy tengeri hajó fedélzetén játszik. A darab szövegét About elbeszélése nyomán Leon Viktor írta, a Vig özvegy szövegírója. A főbb szerepeket ez érdekes újdonságban Zilahyné S. Vilma, Jakabfi Aranka, Rónai Hermin, Fábian Margit, Horváth, Torma, Borbély, Kemény, Deésy, Nádor játsszák. A hercegisasszony zenéje Lehár legszebb munkája, tartalmas és mégis könnyű, telivér operett-muzsika. Lehár legrégebb ismerősei és tisztelői sem győzik csodálni a mesternek ezt a művét, a melylyel ugyszólván önmagát multa felül.

A szövegeknyv is meglepetéseket rejt, eltér a szokásos operett-sablontól és bájos romantikája, valamint finom satirikus humora a közönség tetszését vivta ki.

A Pálffy-Bakoss-kiállítás.

Igaz örömmel és meglepéssel konstatalható, hogy a Pálffy-Bakoss-képkiallításához fűzött magas remények teljes mértékben valóra váltak. Debreczen város intelligenciája műértő és művészetpártoló rétegének elismerése és érdeklődése aprólépra fokozódik, s ma már mind a közvélemény objektive megszürt kritikája regisztrálható, hogy a kiállított képanyag úgy művészi értéke, mint minden szélsőségtől megtisztult, emelkedett irányba tekintetében igen magas színvonalon áll.

Igy nagy meglepéssel irhatjuk le, — hogy végre az a sokszor beigazolt közmondást, amely szerint „egy próféta sem kedves a maga hazájában“, Debreczen műértő közönsége fényesen megcáfolta. S hogy Debreczen város szépért, nemesért, lelksülő közönsége is meghódolt Pálffy és Bakoss mesterecsetje, ihletett művésze előtt, azzal önmagát tisztelte meg, azzal a saját kulturális színvonalát emelte örvendetes magasságba.

Az eddig tapasztalt nagy érdeklődés és elismerés azt a reményt kelti, hogy a nyomában megindult, párját ritkító vételkedv csak fokozódni fog s nemcsak a művészi szépért rajongó egyesek, de közintézmények is leróják erkölcsi támogatásukat szerény anyagi áldozat alakjában a magas művészi értéket képviselő, de egyúttal nagy munkát és fáradságot igénylő kiállítás és kiállítók iránt.

HIREK.

— Debreczen város tisztviselőinek adója.

A pénzügyigazgatóság átkérte Debreczen város pénztárától a város tisztviselőinek drágasági pótlékáról szóló kimutatást, amelyet a számvevőség el is készített és át is küldött a pénzügyigazgatóságnak. A tanács is foglalkozott e dologgal, mert azt hiszik, hogy a kimutatásokat megadóztatás céljából kérték át. A kimutatás átvétele alkalmával tehát a tanács mindjárt tiltakozott is e szándék ellen, mert a pénzügyminiszternek egy rendelete szerint a városi tisztviselők drágasági pótléka adómentes. A tisztviselők azon esetben, ha a pénzügyigazgatóság a pótlékok után mégis megadóztatná őket, megfelelően a pénzügyigazgatóság határozatát.

— Az izraelita ünnepek. Az izraelita hitközség elnöksége értesíti a tagokat, hogy e hó 13-án beáll Pészah ünnep alkalmából a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban az istentisztelet a következő időben fog kezdődni: Szerdán este negyed hét órakor, csütörtök délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor és este háromnegyed hét órakor, péntek délelőtt 9 órakor és délután 6 órakor. — Köznapokon további rendelkezésig reggel negyed hét órakor és este negyed 7 órakor. Ugyanez az istentisztelet ideje a kápolnási utcai templomban is, de itt a csütörtök és péntek reggeli istentisztelet 7 órakor kezdődik. Ugyanitt említjük meg, hogy az Életforrás Egylet e hó 16-án vasárnap délután 5 órakor az izraelita hitközség disztemrében (József kir. herceg-utca 26. szám alatt) Pészah-ünnepélyt rendez, amelyre belépti-díj nincs. Az ünnepély sorrendje a következő: Elnöki megnyitó: Kohn Lipót ur. Ünnepi beszéd: Dr. Krausz József ur. A négy fiu. Irta és felolvassa Burger D. József ur. Mózes a földön. Irta: Dr. Kiss A. Előadja Rothmann Arnold ur. Zárszó: Hirschfeld Ármán ur.

— Holländer József meghalt. Az egész város közönsége megdöbbenéssel és az őszinte részvét érzelmével értesült arról a gyászról, amely ma Debreczen előkelő társadalmát Holländer József nagykereskedőnek,

a Holländer Adolf és Fia terménykereskedő cég beltájiának halálával érte. Holländer József vezető szerepet vitt a debreceni kereskedő világban, ahol általános tisztelet és szeretet vette körül. Feleségén, született Weisz Jennyn és öt gyermekén kívül előkelő, kiterjedt rokonság gyászolja elhunytát. Temetése holnap, szerdán délután lesz az Arany János utca 20. számú gyászházból.

— Újabb veszedelem Krassó-Szörény megyében. Oravicáról táviratozzák: A tavalyi nagy árvízkatasztrófa ezidén úgy látszik meg fog ismétlődni Krassó-Szörényben. Oravicán és vidékén három nap óta szakadatlanul esik a hó, úgy hogy a vidéknek egész téli jellege van. Napokig tartó hatalmas esőzés is megdagasztotta a folyókat, úgy hogy a hóolvadás után ismét nagy veszedelem fenyegeti Krassó-Szörénymegyét.

— Gyermekeprimadonnák délutánja. — Szombat délután megismétlik azt a remekül sikerült műsort, csakhogy más számokkal, a melyet vasárnap délután produkáltak a Bika nagy termében Fényes Annuska, Ferenczy aMgduska és Strelinger Annuska. A közönség amely első alkalommal őszintén és sokat tapsolt régi kedvencének, Fényes Annuskának remek operett áriáiért és táncaiért, s amelyet elragadt a csoda okos tíz éves Ferenczy Magduska művészi szavalata, ezenkívül a Strelinger Annuska kupléit és táncait is nagy tetszéssel fogadta, bizonyára újból zsufolásig meg fogja tölni az érdekes előadás színelvét.

— Bocsánatkérés a gyakorlatozás miatt.

Pancsováról táviratozzák: Nehány nappal az előtt Pancsován a huszonharmadik zászlóalj harcserüi gyakorlatot tartott a szerb templom tornyából. Két tiszt elkérte a torony kulcsát, majd egy csapat katona a toronyba hatolt és vaktöltéssel ellátott gépfegyverekből lövöldöztek. A nagy zajjal járó harcjáték miatt a templom mellett levő szerb iskolában megszüntették az előadásokat és egyébként is a görög-keleti egyház a katonák gyakorlatozásában a templom profanizálását látta. Joanovits István, a görög-keleti egyház elnöke följelentést tett az illetékes katonai hatóságnál és a verseci szerb püspöknel. A följelentésre az illetékes katonai hatóság utasította a huszonharmadik zászlóalj két tisztjét, hogy kérjenek bocsánatot a görög-keleti szerb egyháztól. A parancsra a zászlóalj két tisztje megjelent Musitzky Döménél, a görög-keleti egyháznak az ügyésznél és a templom tornyában tartott gyakorlatokért bocsánatot kért az egyháztól. Az egyház ügyésze ezt a pénteken összeült szerb hitközségi tanácsülés elé terjesztette, a mely a bocsánatkérést tudomásul vette.

— A lóvásár áldozata. Lőrincz Sándor 44 éves nyiradonyi gazdálkodó lovat vásárolni jött be a most folyó debreceni lóvásárba. Ahogy jött-ment a lovak közt ma délelőtt 11 órakor, úgy hátba rugta Kovács Imre lova, hogy Lőrinczet súlyos belső sérülésekkel a kórházba kellett vinni a mentőknek. Kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy a végzetes lórugásnak a lovat vezető ember vigyázatlansága az oka.

— Weisz Lévy temetése. Az Iparbank-palotában levő gyászlakásból ma délután 2 órakor helyezték örök nyugalomra Weisz Lévy hült hamvait. A temetésen, melynek során Krausz Vilmos főrabbi megható gyászbeszédet mondott, Fischer Henrik, a nagytemplom főkántora pedig gyönyörű gyászdalokat énekelt, impozánsan nyilvánult meg az a részvét, melyet városszerte éreznek a gyászoló család iránt. Oriási közönség vett részt a gyászszeretartáson s a Deák Ferenc-utcai temetőbe is igen sokan kísérték ki utolsó útjára a legjobbszívű emberek egyikét. Az Általános Forgalmi Bank és a Kereskedelmi Csarnok testületileg képviseltették magukat a temetésen.

— Husvéti kártyák óriási választékban Hegedüs és Sándornál, Kossuth-utca 11.

1911. április 12.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

Csaknem ép oly sápadtan állt előtte Tibor; nem bírt szólani. Végre is Alice szólalt meg.

— Megijesztettem önt? — szólt s igyekezett büszke mosolyt erőltetni arcára.

— Nem rólam van szó, hanem nagysádról, felelt Tibor komolyan. — Egy embert elküldtem már háts lovamon a faluba, huszperc múlva itt lesz a kocsim s ahzszállítja nagysádat.

— Köszönöm, — szólt büszkén Alice; azt hiszem, hogy haza bírok lovagolni s ha nem, hát Péter — a lovászfura mutatott — elmehet majd a mi kocsinkért.

— Az messze van, — viszonzá Tibor az előbbi komoly hangon. — Fél óráig tart, míg ez a fiu haza ér, másik félóra, míg a kocsid ide jön.

— Mindegy, — felelt büszkén Alice; — ki bírom tartani egy óra hosszágig.

(Folyt. köv.)

A debreczeni izr. szent-egylet (Chevra-Kadisa) előjárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdemes tagja

Holländer József ur

életének 47-ik évében 1911. évi április hó 11-én jobblétre szenderült.

A megboldogult hült tetemei 1911. április hó 12-én délután 3 órakor fognak az Arany János-utca 20. számú gyásházából az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni, mely kíséretre való csatlakozásra az egyleti tagok tisztelettel felkérnek.

Debrecen, 1911 április 11.

Az izr. szent-egylet előjárósága.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok mélyen lesújtva, őszinte ajdalmmal jelenti osztatlan szeretetben álló érdemes, kiváló tagjának

HOLLÄNDER JÖZSEF urnak

az egyesület választmányi és elnökségi tagjának, buzgó pénztárnokának f. évi április hó 11-én történt gyászos elhunytát.

Temetése f. évi április hó 12-én, délután 3 órakor lesz.

Rokonszenvező tiszteletének, szeretetének és mélyeséges részvéteinek kifejezéséül egyesületünk testületileg vesz részt a temetésen s evégből a gyásházánál (Arany János-u. 20. sz.) gyülekezik.

Nemes emléke élni fog közöttünk! Debrecen, 1911. április hó 11-én.

A Kereskedelmi Csarnok elnöksége.

A legmélyebb fájdalommal jelentjük, hogy szeretett kartársunk

Steier Etelka

kisasszony

1911. április 10-én elhunyt.

Emlékét szeretettel őrizzük meg és földi maradványait április 12-én délután 2 órakor a városi kórházból kísérvük utolsó szomorú utjára.

A Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjának tisztikara

A közelgő

izr. husvét ünnepekre

üveg-, porcellán-, zománczozott edényeket s mindenféle

evőeszközöket

ajánl

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZEN, Placz utca 57. sz.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítünk.

Eladó

20 kat. hold 423 négyszögöl területű **erdői tanya** — Batthyány-utca 7. számú ház 1911. május 1-től kezdve bérbbe kiadó.

Felvilágosítást ad naponként d. u. 3—5 óráig **Dr. Ember Ernő ügyvéd**, Piac-u. 6. sz. Telefon 67.

Tisztelettel **figyelemztetjük** a nb. vevő közönséget, hogy ugy a bel-, mint a külföldön elsőrangúnak elismert és többszörösen kitüntetett **gyarmanyaink**, minden egyes darabja **csöé ünkel van ellátva**.

Beszerezhető minden nagyobb butor és vaskereskedésben, **de ennek hiányában, az Ispotály-ucai gyártelepünknél** levő állandó nagy raktárunk az igen tisztelt vevő közönség rendelkezésére áll.

DEBRECZENI VAS ÉS RÉZBUTORGYÁR
Részvényársaság.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali tégl

és legszebb

nyersfalazati tégl

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

483 - 1911.

Árverési hirdetés.

Alólírott bírósági végrehajtó a debreczeni kir. járásbírósnak 1911. V. 513/4. végzése következtében közhírré teszi mikép vagyombukott Rósenberg Sándor csödtömegéhez leltározott Balmazújvároson a Lefkovits Ignác lakásán levő raktárban elhelyezett 1858 koronára becsült láncos ekék, répavágók, szecs kavágók, vasboronák és egyéb gazdasági eszközök Balmazújvároson Csegei-utca 20. sz. alatt a Lefkovics Ignác udvarán **1911 évi ápril 22-én d. e. 9 óra or** nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett eladtnak.

Mely árverésre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kelt Debreczenben, 1911. évi április 8.

Bódogh Zs. bir, vhajtó.

Telefon sz. 49. Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LÁSZLÓ
DEBRECZEN

a Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja : a Salgótarján, Petrozsény, Pálfalva és Farkasvölgyl bányák darabos, koc ká, durva, a a na é: aprószén termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

kész férfi és női fehérneműek, sifon, vászon, kanavász, gallérok, kézelők

óriási raktára !!

Eladó

Hadházi-ut 22. számú

uj adómentes ház.

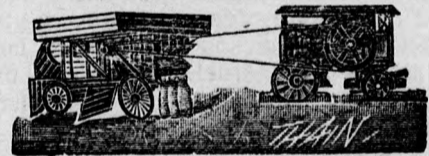
Varga-utca 17. számú, szin'én **uj adómentes ház**, ahol is értekezni lehet

Erdődy Lajos

tulajdonosnál.

HA ÖN

egy gazdaságos üzembiztos kiváló munkateljesítményű

motoros cs pló észletet előny s arban, kedvező fizetési módzatokkal teljes szavatossággal beszerzi óhajt, ugy forduljon megkereséssel

SZÜCS ODÖN

Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

szám alatti me őgazda-ági és ipari gépkereskedelmi vállala hoz, mely cég felszólításra árjegyzeket és költségre őst díjmentesen küld meg.

Szabó Lajos Fiai

czég női divat áruházában

a tavaszi és nyári ruhakelme, selyem és a ruhadiszek czikkei már teljesen raktárra érkeztek.

Kivételes olcsó eladásra kerülnek:

- 120 cm. kosztüm-kelmék angol izlés 1 frt 20
- 140 cm. z olnai kosztüm kelme 1 frt 80
- 120 cm. tiszta gyapju ruhakelme 1 frt 10
- 110 cm. diagonal divatkelmék 85 kr.
- Selyemszálruhavaszak . . . 46 kr.
- Mosó levantinok . . . . . 26 kr.

Az itt felsoroltakon kívül nagy választék a jelenlegi divatnak megfelelő ruhakelmékben, továbbá selyem, csipke, szalag, fátyol és ruhadiszekben.

